

VILÁGOS SÁG

I. ÉVFOLYAM

AZ ERDÉLYI MAGYAR DOLGOZÓK LAPJA

30. SZÁM

Tudományos életünk új feladatai

Írta: DR. JANCsó ELEMER

Amióta a nagy változás Erdélyben bekövetkezett, sok szó esett Erdély magyar egyeteméről a román és magyar sajtóban egyaránt. Miskolczi Dezső és Balogh Edgár cikkei a Világosságban és legutóbb Lazar Livius cikke a Tribuna Ardealului hasábjain az erdélyi magyar egyetem szükségessége mellett foglaltak állást. A román sajtó egy részének sovénizista álláspontjával szemben különösen jól esett Lazar Livius megértő írása, mely a magyar egyetem kérdésében a demokratikus álláspontot helyezkedve, csaknem mindenben elfogadható tárgyilagos okfejtéssel lehetővé tette e kérdés egyedüli és becsületes megtárgyalását. Azonban a magyar egyetem problémája nem különálló kérdés, amit jogi, történeli, nevelésügyi vagy hatalmi szempontból lehet vizsgálni és megoldani. Egyetemünk kérdése szoros kapcsolatban áll az erdélyi magyar tudományos élet intézményes megszervezésével és a kialakuló demokratikus új világ összes erdélyi problémáival.

A magyar egyetem továbbműködésének biztosítása az erdélyi magyar tudományos élet legalapvetőbb kérdése. Egyetem nélkül magasabbfokú nemzeti műveltség elképzelhetetlen, a tudományos kutatás pedig elsorvadásra volna ítélve. Eppen ezért az erdélyi magyarság alapvető követelése kell legyen a kolozsvári magyar egyetem léte, amely nemcsak történelmi hagyományokra támaszkodhatik, de a mai demokratikus átalakulások korában hivatva lesz a román egyetemmel és tudományos élettel karöltve a dunavölgyi népek végleges kibékülését is elősegíteni. A kolozsvári egyetem újjászervezése során — miként Lazar Livius is írta — lehetővé kell tenni az elmenekült demokrata tanárok visszatérését is. Szükség lesz továbbá a katedrák átszervezésére és új katedrák létesítésére is, természetesen az erdélyi lehetőségek és szükségletek keretén belül. Az egyetem régi kereteit új és a mai idők szellemét követő tudósokkal kell felfrissíteni, mert csak így képzelhető el, hogy a szakműveltség terjesztésén kívül a magyar egyetem el tudja majd végezni a közép-európai „hidépítés” nehéz munkáját. A szigorúan vett elméleti tudományok mellett az erdélyi valóságból adódó gyakorlati kérdések szakszerű feldolgozása a másik nagy munkaterület. Parasztságunk, munkásosztályunk és városi polgárságunk sajátos problémái professzoraink és ifjúságunk érdeklődésében döntő helyet kell elfoglaljanak. A hagyományos és régi formákba merevedett egyetemi élet csak így válhat eleven ható erővé a megújuló, demokratikus Erdélyben.

A tudományegyetem munkásságát kitűnően kiegészítheti majd a rövidmúlt, de máris értékes munkásságra visszatérítő Erdélyi Tudományos Intézet. Ezen a téren azonban még nagyobb átalakulást kíván a korszellem. Az intézet egyoldalú történelmi és filológiai jellege helyett a társadalomtudományoknak és a művelődéstörténetnek kell nagyobb helyet biztosítani a jövő új munkatervében. A román-magyar tudományos viták előtérbe helyezése helyett — ami a múlt legnagyobb hibája volt — a

két nép békés együttélését, közös problémáit és közös szenvedéseit feldolgozó tudományos munkára van szükség. Az intézet nem egy kiadványa nagy szolgálatot tett eddig is a román tudományos életnek s hiszszük, hogy a megújuló erdélyi tudomány jelentős mértékben segíti majd az erdélyi román-magyar együttélés multjának tisztázását, az érintkező nyelvi, néprajzi és művelődési kérdések hatalmas szövedékének feltárását. A sajátos erdélyi magyar tudomány problémáknak a multtal elmentélben rendszeresebb feldolgozása pedig az egyetem és az Erdélyi Múzeum Egyesület munkáját fogja még jobban elősegíteni.

Tudományos életünk harmadik fontos tényezője az 1889-ben gróf Mikó Imre által megalapított és azóta is virágzó Erdélyi Múzeum Egyesület.

Az egyesület könyvtára, levél- és kéziratára, gyűjteményei nagyrészt ma is feldolgozatlanok. Pedig Erdély társadalom- és művelődéstörténetét e gazdag anyag feldolgozása nélkül még csak nagy körvonalaiiban is alig ismerjük. Társadalmi osztályaink multja, az erdélyi jobbágykérdés, irodalmunk és művelődésünk alig ismert és eddig még fel nem tárt területei, a fiatal kutatók egész seregének nyújtánának a mai kor előzményeit megvilágító értékes anyagot. A közelmúlt nagy változásaival kapcsolatban Erdélyszerte rengeteg muzeális érték kallódott el, vagy van a biztos elpusztulásnak kitéve. A hatóságok részéről sürgős intézkedéseket, a magánosoktól meg lelkes támogatást kérünk, hogy ez a nagy muzeális értékű anyag minél előbb bekerülhessen az egyesület gyűjtemé-

nyeibe és így elkerülje a reá váró pusztulást.

Az erdélyi magyar tudományos élet újjászervezésének és az értékes régi hagyományok továbbfolytatásának kérdése elsősorban magyar ügy. Ezért minden magyar társadalmi osztály közös érdeke ezeknek az intézményeknek biztosítása és továbbfejlesztése. De egyet ne felejtünk el. Tudományos törekvéseinket csak akkor koronázhatja siker, ha azokat az új időknek megfelelő demokratikus szellem hatja át. Csakis így remélhetjük, hogy a magyar törekvések pártfogóra találnak majd a hasonló szellemű román demokraták soraiban és elsősorban a munkásosztálynál, mely mindig a haladó szellemű törekvések mellé állott és azokat ma minden nehézség ellenére diadalra is fogja juttatni!

Saarburgot felszabadították a szövetségesek

Az 1. amerikai hadsereg hat kilométerre van Dürentől

LONDON, november 22. (Reuter.) A nyugati hadszíntéren a szövetséges hadseregek offenzívája majdnem minden ponton elérte a kitűzött célokat s a támadás újabb szakaszában jelentős további térfelnyitásokra vezetett.

Eisenhower tábornagy a sajtónak adott nyilatkozatában kijelentette, a németeknek nincs más választásuk, mint védelmi esztéren felkészülni a Rajna balpartján. Ez a terület a szövetségesek tüzéségének és a nagy

főnyben lévő légi erejének állandó ellenőrzése alatt áll. A Rajna nyugati partján maradt német seregek visszavonulási útját a hidak szétrombolásával teljes mértékben veszélyeztetik a brit-amerikai bombázó hullámok.

A nyugati arcvonal déli szárnyán a szövetségesek már ágyúzzák a badeni német állásokat. A német-svájci-francia határkiszögellésben lévő Bazel északi részét a szövetséges csapatok felszabadították. A német kötelek katonái nagy számban szöknek át a svájci határon, ahol lefegyverzik őket.

Négy kilométerre a német határtól

Metz elfoglalása után a szövetségesek fő támadásának iránya északkelet és kelet felé fordult. Thionville közelében négy kilométerre vannak a német határtól. Az 1. amerikai hadsereg csapatai Geilenkirchen elfoglalása után Jülich felé nyomulnak. Az eschweiler terepszakot a németek kiürítették. Itt a szövetséges kötelek a város átkarolása után tovább törtek előre és hat kilométerre közelítették meg Dürent.

A 9. hadsereg északi szárnya elérte Kesselt és Venlo előtt áll öt kilométerre.

A déli szárnyon a Páris-Strassburg vasutvonalától északra Saarburg városát utcai harcokkal foglalták el a szövetséges csapatok.

55 parancsnok a sörházban ...

Metzet teljesen megtisztították a német ellenállási fészkektől. Dunker SS tábornokot törzskövével együtt az egyik sörházban fogták el. Fogságba esett Metz német katonai parancsnoka is, Constantin Meier, aki — miután katonáinak kiadta a parancsot a végsőig való ellenállásra — a Moselen keresztül szökni igyekezett.

Szerdán első ízben szóltak arról jelentések szövetséges zuharóbombázók bevetéséről. Ezek a zuharóbombázók Hollandiában a német V-2. indító állomásait támadták nagy sikerrel.

A nyugati arcvonalon most érkezik el a nagy őszi csata a tetőpontjához. Hollandiában északon az 1. kanadai hadsereg, miután elfoglalta Beveland és Walcheren szigetét és előtört a Rajnáig, ezt a támadást biztosítja. A többi hat hadsereg mindenütt előnyomulásban van. A támadásnál három sulypontra alakult ki. A 9. amerikai és a 2. brit hadsereg Aachennél, a 3. amerikai hadsereg Metznél és az 1. francia hadsereg Belforinál támad valószínűleg azzal a céllal, hogy a Siegrid-vonalig, esetleg a Rajnáig előretörjön. Két másik hadsereg, mégpedig az 1. amerikai Hollandiában, a 7. amerikai pedig Lotharingiában a sulypontra támadó hadseregek kö-

zött az összeköttetést biztosítja. A vázlat összefüggő vonallal tünteti fel az eddig elért támadási célokat. A francia hadseregek most alkalma nyílik, hogy a Rajna völgye mentén északi irányban támadjon. A Metznél és attól északra lévő hadsereg támadási iránya a Saar-medence ipari telepei, az aacheni nagy támadásé pedig a Ruhr-vidék ipari központja ellen irányul. A Siegrid-vonal általában a német határ mentén húzódik, de a jelenlegi fegyverek mellett korszerűnek nem nevezhető. Különböző is e háborúból azt a tapasztalatot lehetett eddig levonni, hogy semmilyen erőd sem tudja a korszerűen felszerelt támadót feltartóztatni.

HIREK

Józsa Béla-vándorkönyvtár

Stiermann György kolozsvári optikus évekként ezelőtt a Munkás Szegélyben együtt dolgozott Józsa Bélával, az antifasiszta vértanúval, s hős társának emlékére a mai napon 500 pengőt adott át a Világosság szerkesztőségének azzal a kérésrel, hogy ebből egy Józsa Béláról elnevezett könyvtáralapot létesítsenek. Az adományt köszönettel nyugtázzuk, s az Apácai Csere János Népakadémianak adjuk át. A Népakadémia ebből az összegből s minden további pénz vagy könyvadományból vándorkönyvtárat állít fel a falusi ifjuság számára. Minden további adomány „Józsa Béla-vándorkönyvtár” címen a MADOSz székházába (Farkas-utca 7.) küldendő.

★

Sztépte a kézigránát. Aradi János zenész 8 éves kislia Tordai-uti házuk előtt három kézigránát talált és játszótársával ütögetni kezdték a veszélyes robbanószert. Az egyik gránát felrobbant és a szerencsétlen kislit darabokra tépte. A másik gyermek súlyos sérülésekkel a kórházba került.

„Szabad Színpad” munkaközösségbe tömörültek azok a munkás-, paraszti- és polgári műkedvelők és színjátszók, akik az új idők szellemében egy komolyabb értelemben vett kísérleti színpadot akarnak létrehozni. Felkérjük mindazokat, akik részt akarnak venni munkánkban, jelentkezzenek vasárnap délelőtt 10 órakor Király-utca 14. szám, I. emelet alatt a Szabad Színpad Munkaközössége helyiségében.

Rubinstein-emlékünnap Leningrádban. Most emlékeznek meg Leningrádban Rubinstein Antal zongoraművész és zeneszerző halálának 50 éves fordulójára. Rubinstein korának legkiválóbb zongoraművésze volt, aki hangversenykörútjain Magyarországon is többször megfordult. 1839-ben tűnt fel egy moszkvai hangversenyen és utána sorozatos sikereket ért el. Ő alapította 1862-ben a leningrádi konzervatóriumot.

Béres László, az Unitárius Teológiai Akadémia hallgatója meghalt. Temetése november 23-án, csütörtökön 10 órakor lesz a temetői kápolnából.

ORVOSI HIR. Dr. Porsche J. ideggyógyász rendeléseit újra folytatja. Radák-u. 4 szám alatt. 680

Kolozsvár városi Közlőleti Szövetkezet törvényes következmények terhe mellett felhívja mindazokat, akik a szövetkezet útján juttatásban részesültek és tartozásuk van, 8 nap alatt a vonatkozó kötelezvényvel és az összes nyugtákkal jelenjenek meg a szövetkezet irodahelyiségében (Magyar-u. 49-51.) a hivatalos órák alatt 8-11-ig.

Meghívó. A „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja, mint szövetkezet, Kolozsvár, meghívja az Erdélyi Gazdák Allatértékesítő Szövetkezetét, mint a „Szövetség” Központ tagja Kolozsvár, üzletrészes tagjait az E. G. A. Sz. helyiségeiben, Majális-u. 10. sz. alatt 1944 november 30-án d. e. 10 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésére. Napirend: 1. Az igazgatóság tagjainak választása. 2. A felügyelőbizottság tagjainak választása. 3. Esetleges indítványok. „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja m. i. z. Kolozsvár, Farkas sk., Vermesy sk. 764

Fosztogatást fogott a néprendőrség. Fülöp György 6. éves és Beni Olga 19 éves kolozsvári lakosok, akik vadházasságban élnek, kifosztották Dóczi Miklós CFR tisztviselőt. A néprendőrség nyomozói az elrabolt holmi nagy részét megtalálták s a tetteseket letartóztatták.

Ismeretlen halott a Népfürdőben. Kedden délelőtt a Népfürdőben megjelent egy idős férfi. Pár óra múlva a fürdő személyze a halva találta őt a vízben. A rendőri nyomozás kiderítette, hogy Ferenc Péter aggmenházi apolt a halott.

Az orosz katonaság és a kolozsvári tüzoltók együttes erőfeszítéssel fékeztek meg a dési tüzvészt

Hétfőn este 10 órakor Dés város polgármestere izgatott hangon hívta fel távbe zélőn a kolozsvári tüzoltóparancsnokságot és segítséget kért, mert a város főtere lángokban állott. Kiss László tüzoltófelügyelő azonnal rintkezésbe lépett a városi orosz katonai parancsnoksággal. A parancsnok tehergépkocsit és katonaságot bocsátott a tüzoltóság rendelkezésére. Így a kolozsvári tüzoltóság elindulhatott Désre. Vaksötétben, elromlott utakon, felrobbantott hidakon keresztül egy óra husz perc

alatt tették meg a 65 kilométeres utat. Mikor Désre érkeztek, a főtér „Európa” szálloda és a környező házak már lángtengerben állottak. A tüzvész fénye egészen Szamosújvárig ellátszott. Megfeszített munkával sikerült a tüzet reggel 9 órára eloltani. Daday Lóránd, a város polgármestere meleg szavakkal köszönte meg az orosz katonaságnak és a kolozsvári tüzoltóknak fáradozásukat és megvédélgette a holtfáradt embereket.

Három és félmillió amerikai katona harcol Európában

A szövetségeseknél nincs szükség totális mozgósításra

LONDON, november 22. Tekintettel arra, hogy az angolszász hadianyaggyártás olyan fokra emelkedett, hogy a szükségletet bőven fedezi, az angol minisztertanács elfogadta azt a javaslatot, hogy a hadfelszerelési minisztériumot szüntessék meg. A hadianyaggyártással kapcsolatos további kérdéseket a többi minisztériumok fogják ezután kezelni. Habár Japán ellen a háború még hosszabb időt vesz igénybe, a jelenlegi termelés mellett is biztosítva van a hadianyaggyártás.

Az északamerikai hadsereg vezérkari főnöke bejelentette, hogy az Egyesült Államoknak 5 millió katonája harcol a hadszíntereken. Egyedül Európában 3 és fél millió katona van bevetve. Ezek a számok azonban azt jelentik, hogy az emberanyag kihasználása tekintetében az Egyesült Államok még a normális felhasználást sem vette igénybe,

minthogy hadseregében csak 20 és 30 év közötti férfiak harcolnak.

Az amerikai vezérkari főnök kijelentéseivel egyidőben Bevin brit munkaügyi miniszter is nyilatkozott Nagybritannia lakosságának a háboruban való részvételéről. Megállapította, hogy Nagybritannia 46 millió lakosságából 25 millió teljesít fegyveres szolgálatot vagy hadifonosságú munkát. A hadianyaggyártásban 7 és fél millió nőt foglalkoztatnak és megállapítható, hogy a nők a férfakkal minden tekintetben egyforma munkateljesítményt nyújtanak.

A fenti nyilatkozatokból megállapítható, hogy a szövetségesek lakosságukat és anyagi erejüket még távolról sem használták ki teljesen. A totális mozgósításra ott már nincsen szükség. Ellenben Németország helyzete katonailag olyan, mint a kifacsart citrom, melyből több levet már kipréselni nem lehet.

Jóminőségű munka, tisztességes munkadíjért! — ez az első kolozsvári ruházati munkásszövetkezet célja

KOLOZSVÁR, november 22. A Városháza mellett, régi, ódon házban, keressük a ruházati és textilipari munkások szövetkezetét. Csak most alakult, cégét nem hirdetik öles betűk. Azért mégis megtaláljuk. A munkásszövetkezet ötszobás műhelyében folyik a lázas munka. Ezen kívül még van a Szabadság-téren is egy műhelyük és egy elárúsító üzletük. Itt a műhelyben úgy dolgozik mindenki, mintha sajátjában volna. S így is van. A szövetkezetet minden tagja egyaránt magáénak vállalja.

Végigmegyünk a szobákban. Munkájuk fölé hajló, megelégedetten dolgozó arcok láttán öröm fog el. Ilyen szorgalmas munkások építik a jövő szocialista társadalmát. Önkéntelenül is arra gondolunk, hogy a szövetkezeti mozgalom éppen ebben az évben tölti be századik évét. A

rochedalei takácsok 1844 őszén kezdték el szövetkezeti működésüket a Béka-utcai kis boltjukban. A rochedalei takácsok szövetkezeti boltjára ez volt kiírva: „A becsületes rochedalei uttorók”. Valóban, a szövetkezés uttoró és kezdeményező munkája becsületes dolog. Száz év óta pedig mindegyre elindul egy-egy építési vágyó becsületes kis csoport. Szövetkeznek s munkájuk nyomán épülnek az egészséges, ölkeellenes szociális gazdasági intézmények.

Lassan bejártuk a műhelytermet s közben bizalmas beszélgetésbe kezdtünk a szövetkezet vezető munkásaival.

— Körülbelül hány munkás dolgozik a szövetkezetben?

— Alig egy pár napja dolgozunk — hangzik a felelet — máris 35—

Hol a kommunista? Bálint János szászienesi gazdálkodó házában a napokban megjelent Pop Dimitru és Pop Vasile két román katona kísérelében. „Hol az a kommunista Bálint?” — kérdezték a feleségét. Azon a címen, hogy a gazdát keresik, felkutatták a házat és ezerhétszáz pengőt elvittek. Bálint Jánosné feljelentésére a kolozsvári néprendőrség Pop Dimitrut letartóztatta. A letartóztatott beismerle bűnösségét és kártérítést ajánlott fel. A közlésben levő Pop Vasile és a két katona kézrekerítésére széleskörű nyomozás indult.

Visszalopták az ékszer. Muritsán Albertnél ismertetlen tetős ellopott ékszereket tartalmazó dobozát. A nyomozás során négy gyanúsítottat vettek őrizetbe. Közben a rendőri beavatkozás hatása alatt a tettes az ékszerét visszalopta.

A Gyermekklinika közli, hogy rendelkezéseit szegény gyermekek részére naponta 9-11-ig folytatja a Mórok-utja 68. szám alatti kórházában.

Ford Motor R. T. munkásait felkéri, hogy e hó 24-én, pénteken délelőtt tíz órakor jelenjenek meg az üzemtelepen. Az igazgató.

Megalakul a MADOSz ifjusági alosztálya. Vasárnap délelőtt fél 11 órakor a MADOSz székházában (Farkas-utca 7.) megalakul a Magyar Dolgozók Szövetségének ifjusági alosztálya. Minden földműves ifjat, iparostanoncot, diákot és munkásitjat szívesen látnak s meghívják a leányifjuságot is. Az ifjusági szakosztály Petőfi, Ady és József Attila szellemében kíván politikai fölvilágosítást adni tagjainak s haladéktalanul megkezdni kulturális, zenei és sport-tevékenységét is.

40 munkása van a szövetkezetnek. Legtöbb munkás a gyermekruha- és a fehérnemű-szabóságban van. A női- és férfidivat szabóságban, a női angol és női francia szabóságban, továbbá a kalapos szakmák között majdnem egyenlő arányban oszlik meg a munkások száma. Természetesen s ez nem is lehet másképpen — mondja nevetve — most is több a női rendelés, mint a férfi. Hölgyeink különben is meg lehetnek elégedve. Női szabászatunkat a város két közismert szakembere vezeti: Dankó Károly és Gödri Sándorné. A férfidivat-szabóság vezetője: Zilahy Árpád. Munkásaink száma napról-napra növekszik.

— Ugy hallottuk, hogy komoly öszszegyet kell fizetni egy ruha varrásáért? Meg tudja-e a közönség ezt a magas árat fizetni? Hiszen a lakosság pénzes rétege elmenekült!

— Szövetkezetünk célja és eddigi sikerünk tilka: jóminőségű munka, tisztességes munkadíjért! Olyan árat kérünk, amelyet mindenki meg tud fizetni még a mai háborus körülmények között is. Mindenkinék egyformán tisztességes jó munkát végzünk, de a munkadíjat egyénekenként, a megrendelő jövedelme szerint szabjuk meg. Nem célunk a tőkegyűjtés. Csupán tisztességes, jól megérdemelt kenyeret akarunk adni tagjaink számára. Becsületes célkitűzés. Megparancsolja ezt a tisztesség s a munkásvédelmi szempont.

— Ugy tudjuk, hogy új anyagot rendkívül nehéz beszerezni?

Nem lehetetlenség az anyagbeszerzés

— Nehéz ám, — feleli az egyik szabász, — de nem lehetetlen. Azt azonban nem tesszük meg, hogy bármilyen áron is vásároljunk a feketétől. Az árdrágítók ellen minden eszközzel küzdünk mi is. A jövőben pedig teljesen kizárjuk a drága közvetítő kereskedelmet. Nincsenek és nem is lesznek drágán ízetett szövetkezeti igazgatóink. Mindezzel a közönség érdekeit szolgáljuk, mert olcsóbban jut ruhaneműhöz.

Bucszás előtt Szepesy Sándor elnök még megmutatja a szövetkezet alapszabályait. Belelapozunk. Rövid és tömör. Látszik, nem jogász szerkesztette. Megelégedéssel olvassuk: „A szövetkezet célja: ruházati és textilanyagokat az alkalmaztatási viszony kizárásával közösen beszerezni, feldolgozni és elárúsítani, a szövetkezet tagjait ezáltal munkához juttatni és a kizsákmányolástól mentesíteni; a közös termelvényeknek piacot felkutatni; a közös termelés biztosítása végett textiláru vagy termelési hitelkéregek kielégítését előmozdítani, továbbá jóminőségű árut a közvetítő kereskedelem lehető kizárásával tagoknak és nemtagoknak igazságos áron eladni, végül a demokráikus intézmények anyagi és erkölcsi támogatásával a dolgozók ügyét szolgálni.”

Egyszerű, biztató szavak. Kellő tapasztalat, felkészültség és észszerűen megszervezett munka bizonyára biztosítja majd a becsületes kezdeményezés sikerét és a közönség megelégedését. Nemes István

Halálozás. Id. Kolosi Nagy Mihály, nyug. vasuti felügyelő, e hó 19-én, 62 éves korában elhunyt. Temetése 23-án, csütörtökön d. e. 11 órakor lesz a temetőkápolnából.

A „Világosság” gyűjtése. A sebesült katonák és antifasiszta áldozatok javára Asztalos Sándor dr. ügyvéd gyűjtéséből 500 pengőt juttatott el hozzánk a MADOSz. Eddigi gyűjtésünk végösszege 2370 pengő. Itt írjuk meg, hogy multkori elszámolásunkban tévesen írtunk Tóth Ferencről, mert az ott említett adakozó Tóth István kolozsvári sütőiparos volt. További adományokat köszönettel nyugtázzunk és a Népvédelmi Egyesülethez továbbítunk.

Halálozás. Fajdalommal tudatom, hogy drága jó férjem, Asztalos Sándor elhunyt. Temetése f. hó 2-án, délután 2 órakor lesz a temetőkápolnából. A gyászoló család.

Saját erejétől helyezte üzembe az Acélárugyárat a munkásság

„Segítségére akarunk lenni a Vörös Hadseregnek”
— mondják az üzem irányítói

KOLOZSVAR, november 22. Az utóbbi hetekben sokat hallottunk a kolozsvári munkásság nagyszerű teljesítményeiről s arról a fáradhatatlan és önzetlen munkáról, amelyet az élet rendes menetének helyreállítása érdekében kifejtettek és kifejtnek ma is. S bár ezek a hírek legtöbbször önmaguk helyett beszélték, mégis a felfedező izgalma lépünk át Kolozsvár egyik legnagyobb ipari üzemének, az Acélárugyárnak kapuját. Saját szemünkkel szeretnénk meggyőződni arról, amit hallomásból eddig is ismertünk. Látni akarjuk azokat a keménykaru, szilárdakaratu embereket, akik szinte embertelenül nehéz körülmények között újból üzembe állítottak egy hatalmas gyárat s ezáltal nemcsak az ellátás zavartalanát biztosították, hanem többszáz munkásnak is munkát és kenyeret adtak. Pedig a feladat nem volt könnyű. Ezt érezni lehet az üzemi tanács egyik tagjának elbeszéléséből is.

Szabotál a fasiszta vezetőség

— A gyárat már a június második bombatámadás sulyos megrongálta — mondja csendesen. — De nem kijavíthatatlanul. A fasiszta vezetőségnek azonban úgy látszik már akkor más szándékai voltak. A javításhoz szükséges anyagot csak ímmel-mámmal szerezték. Sőt, amikor a győzedelmes Vörös Hadsereg mind jobban közeledett Kolozsvárhoz, még ami megvolt, azt is elkezdték leszerelni. Szeptemberben már hetekig állt az üzem. Közben a budapesti központ parancsot adott a gépek leszerelésére és elszállítására. Amikor tudomásunkra jutott a dolog s tiltakoztunk ellene, a gyár itteni vezérigazgatója határozott ígéretet tett arra, hogy semmit sem fogunk elszállítani. Szavát azonban nem tartotta be. Az egész Észak-erdélyben egyedüli acélkemencét leszerelték és elszállították. Vele együtt a kémiai és fizikai laboratóriumot. A nyersanyagból, kész és félig kész áruból számokat is becsomagolták. Ezeket csak a legnagyobb nehézséggel tudtuk megmenteni. Éjszakánként leloptunk egy-egy láda szerzámot s láthatatlan helyre szállítottuk. Ami ma rendelkezésünkre áll, csaknem mind így szereztük vissza. De mindenre képesek voltunk, mert tudtuk, hogy a munkának tovább kell folytatódnia. És mihelyt ütött a szabadulás órája, azonnal munkába is kezdtünk. Ennyi az egész — fejezi be elbeszélését.

Mi azonban tudjuk, hogy nemcsak ennyi. A gyár egyik tisztviselője mondja el a többit.

— Október 12-én vonultak be a szovjet csapatok s azon a reggelen már a munkások nagyrésze a gyárba sietett. Mérnök egy sem volt. Tisztviselő sem. A művezetők vették kezükbe az irányítást. Még aznap megkezdtek a munkát. A gépek zugni kezdtek, megperdültek a kalapácsok s az ovasztókemencék öntötték a folyékony fémeket. Néhány nap alatt jelentkezték csaknem kivétel nélkül az üzemvezetők, a munkások s az ittlmaradt tisztviselők is. A Vörös Hadsereg rendelkezéseit eszközölték s azokat teljesíteni akarták és teljesítették is.

Megalakul az üzemi tanács

Persze óriási szerep hárult a kolozsvári Szaktanácsra is. Temérdek nem volt tulajdonosa s nem volt felelős vezetője. Erről gondoskodni kellett. Első tervük az volt, hogy a gyárat szövetkezeti alapon fogják

vezetni. De a Szaktanács erre nem látta elérkezettnek az időt. A gyár élére az ittlmaradt üzemi igazgató személyében felelős vezetőt neveztek ki s melléje segítőknek és tanácsadónak a munkások háromtagú üzemvezetőkből, választottak azokból a művezetőkből, akik a gyár üzembel-helyezése körül eddig is a legnagyobb munkát fejtették ki. Gál Kálmán, Kalinovszky Béla és Klein Gábor lettek a tanács tagjai. Az üzemi tanácsnak beleszólása van nemcsak a munkásság szociális kérdéseibe, hanem a termelés irányításába, a fizetések rendezésébe és a gyár munkamene-telebe is.

Az új vezetőség megállapította a termelés irányát. Kimondotta, hogy a gyárat polgári cikkek gyártására rendezi be s ezenkívül mindent elkövet, hogy a Vörös Hadseregnek segítségére legyen a háború melletti befejezésében. Emellett gyors iramban folytatják az újjáépítés munkálatait is. Amit elmulasztott, most mindenben pótolni igyekeznek. A június második bombatámadás következtében megrongálódott épületeket újjáépítik, a fedézetet kijavítják, az abla-

kokat, ajtókat felszerelik.

— Hány munkás dolgozik jelenleg a gyárban? — kérdezzük.

— Kétszázhatvan. Ezeknek az el-látásáról is magunk próbálunk gondoskodni. Konyhánkon máris minden munkásunk számára biztosítottuk az ebédet. Pedig ez nem könnyű feladat. A volt gyári vezetőség mind-össze ötven ezer pengőnyi összeget „felejtett” itt ennyi embernek. Ugyanakkor, amikor a munkásoknak egy fillért se fizetett ki előre.

— De nem baj, valahogy most már megleszünk magunkra is — mondja mosolyogva Gál Kálmán, az üzemi tanács tagja.

Biztosan megleszünk — gondoljuk magunkban, amikor kifelé ballagunk a telepről. Akik ennyi határozottsággal és ennyi akarattal tudnak küzdeni, azoknak minden sikerül s a közösségnek is támogatnia kell. Mind-össze egyetlen panaszukat hallottuk a este egyelőre a gyárban töltöttünk: kellene még 3000 darab cserép az egyik épület-zárny befedésére. Híszük és hinni akarjuk, hogy a városi téglagyárból csak kikerül valahogy ez is. Székely Gyula

Válasz szomorú asszonyoknak

Könnyező, szomorú asszonyok és lányok kerestek fel szerkesztőségünket. Egyikük hadifogoly leventé-fiatát siratta, s voltak, akik a felszabadítás első napjaiban biztonságát elvitt férjüket sorsra íránt érdekelték. Kérdéseikre őszintén megmondottuk, hogy sem a hadifoglyok, sem az elszállítottak dolgában semmit nem tehetünk, hiszen a velük való érintkezést szigorú hadijog szabályozza s bizonyára időnek kell eltelnie, míg a kijelölt helyeken történő számbavételük után a hozzátartozók bevezetésbe bocsátkozhatnak velük. Megmondottuk azt is, amit már meg is írtunk lapunkban, hogy az SS számára Németországba elhurcolt erdélyi magyar ifjúságot cserébe százszáz tuzsok szedését sürgetjük s talán ezzel az elleni tétkezéssel menthetjük meg fiatal életüket.

Az asszonyoknak ez nem volt elég. Az anyai szív nem vigasztalódik, a hitvesi lélek nem lel nyugalmat mindaddig, amíg magához nem ő elheti szeretteit... Valaki elkezdte a zokogást s folytatta a fölből mind. Ennyi fájdalom láttára csoda-e, ha ökök a szobát s a folytatja a fölből mind. Ennyi fájdalom láttára csoda-e, ha ökök a szobát s a folytatja a fölből mind. Ennyi fájdalom láttára csoda-e, ha ökök a szobát s a folytatja a fölből mind.

Jól esett, hogy az asszonyokat hozzánk vezérelte a bizalom. S még sem jártak jó helyen kérdéseikkel. A Világosságot azok szerkesztik, akik eleve beszélgültek a Szovjetunió ellen indított r. háborúval, mert eleve tudták, hogy milyen szerencsétlenséget hoz népünk számára a hitleri politika. Mi csak vigaszt és tanácsot adhatunk a mindnyájunk nyakába zúdított bajban, de ha a panaszosok felelősségre akarnak vonni valakit a történetért, akkor bizony másutt kereshetnek.

Hogy csak egy volt fejezt említsünk meg: ki volt itt a háborús kormány politikai megbízottja? A főispán. Hogy hívják a főispánt? Inczedy-Joksmán Ödönnek. Hol van ez a főispán? Valahol itt sétál a városban, nyugodtan, mintha semmi sem történt volna, s mintha nem lett volna Magyarország német megszállása után is a Berlinből dirigált Sztojaj-kormány rendeleteinek végrehajtója.

Ha könnyező, szomorú asszonyaink a felelőst keresik szenvedésükért, ám tessék, kérdezzék meg a volt főispán ur öméltségétől, vagy bárki másától a volt hivatalos vezetők s háborúra uszító nyi as, imrédysta vagy akár erdélyi párti fulajtáiraik közül, hogy miért történt mindaz, ami családi hozzátartozóikkal megtörtént?

Főispáni rendeletek a szövetséges hadseregek tagjainak beszállásáról és a lakosság hazatéréséről

Kolozs megye főispánja november hó 20-án a következő hirdetményt adta ki:

A megkötött fegyverszüneti feltételek, a szovjet katonai közigazgatás bevezetése Észak-Erdély területére, valamint a demokráta akadályoznak meg a hazatérésben, sőt kötelességévé teszik azt mindenkinek, hogy Hazájával szembeni kötelességének eleget tehesse.

Felhívjuk tehát minden erdélyit, nemzetiségére és vallására való tekintet nélkül, a földművestől a legmagasabb rangú tisztviselőig, bárhol is tartózkodjanak, hogy azonnal térjenek haza.

A hazatérés egyetlen feltétele az, hogy az illető tisztja mióta legyen, tisztelje a demokráciát, szeresse a munkát és legyen tudatában annak, hogy az egyéni érdek végleg megsemmisül. Minden tisztviséges ember szívesen látunk, sőt várunk s aki nem tesz eleget a hívó szónak, maga ellen vétkezik.

A hirdetményt Vescan Teofil főispán írta alá.

Kolozs vármegye főispánja — egy másik rendelkezés szerint — az egész vármegyére kiterjedőleg megszervezte a szövetséges katonákat fogadó és elhelyező bizottságot. A bizottságban Kolozsvár katonai parancsnokságának a megbízottai is

részvesznek. A bizottságnak az lesz a feladata, hogy a szövetséges hadseregek részére tájékoztatást és megfelelő pihenő helyet biztosítsanak. A bizottság megszervezését az tette szükségessé, hogy napok, sőt hetek óta láthatatlan az utcán elfáradt és otthontalan katonákat. Ez a tény fájdalommal és felháborodással tölti el valamennyiünk szívét. Vendégszeretőknek kell lennünk. A szövetséges hadseregeknek mindenük megvan s ha hiányozna valamijük, van hozzájuk joguk, hatalmuk, amit gyors beszerzésük mindazt, amit kívánnak és amire szükségük van. Sőt ez egyenesen kötelességük is. A kérdés intézményes megoldására szervezte meg a főispán az elszállásoló bizottságot. Ugy a helyben állomásozó, mint az átvonuló bajtársak szívesen látjuk és közülük senki sem találhat csukott kaput, — mondja a főispáni rendelkezés.

MUNKÁSMOZGALOM

Mozgósítottak,
máris jelentkezőnk

Tegnap számunkban a Népvédelmi Egyesület mozgósítást rendelt el a vasutépítő munkásság megsegítésére. Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk tagjai máris jelentkezőnk és ennyi határozottsággal és ennyi akarattal tudnak küzdeni, azoknak minden sikerül s a közösségnek is támogatnia kell. Mind-össze egyetlen panaszukat hallottuk a este egyelőre a gyárban töltöttünk: kellene még 3000 darab cserép az egyik épület-zárny befedésére. Híszük és hinni akarjuk, hogy a városi téglagyárból csak kikerül valahogy ez is. Székely Gyula

Napközi otthon a vasutasok gyermekeinek

A kolozsvári vasuti munkások felelőse a hét elején gyűlést tartottak s elhatározták egy napközi otthon felállítását. A napközi otthon megszervezése érdekében a bizottság együttműködik a Szakszervezeti Tanács mellett működő női bizottsággal s a vasuti munkásság szakszervezetével. A sürgős felállítás napközi otthonban első sorban a közmunkára civitt vasutasok gyermekei kapnak gondozást, másodsorban pedig a sokgyermekes vasutas családok gyermekeit helyezik el. A gyűlésen résztvevők valamennyien önkéntesen munkára jelentkeztek, hogy a vasuti munkásság gyermekeit minél jobban elláthassák és nevelhessék.

A vasutasok női bizottsága felszólítja a vasuti munkások felelőseit, hogy vegyenek példát a kezdeményezőktől s minél többen önként jelentkezzenek a napközi otthon körül adódó munkákra. A vasuti munkások női bizottsága minden délelőtti 10-től 12 óráig napos szolgálatot tart a „Varga”-kávéházban levő vasutimunkás szakszervezet irodájában. Azok az anyák, akik gyermekeiket fel akarják vésztetni a napközi otthonba, itt jelentkezhetnek.

FELHÍVÁSOK

Be kell jelenteni az üzemanyagokat. A városi kenyérellátása érdekében az el nem cséplést gabonát mielőbb ki kell csépleni. A cséplést eddig az üzemanyagok hiánya késleltette. Ezért a vármegyei Gazdasági Felügyelőség felhívja a lakosságot, hogy a község tudomása van nagyobb mennyiségű üzemanyag hollétéről, azt azonnal jelentse a Gazdasági Felügyelőségnek (Vármegyeháza).

Szörfők és autótulajdonosok feltehetően jelentkezzenek 24-és 8 óra-kerül a főispánnál.

Bordiszünet, szijgyártó, kesztyű és timárok szakosztálya csütörtökön d. u. 3 órakor az Ipartestület helyiségében gyűlést tart. Saját érdekében mindenki legyen ott. 751

Aprókiadvetések

Hirdetéseket 6-11 óra között veszünk fel

Adás-rétel

SPORT gyermekocskot eladó. Malom-utca 27. Kússnénél zörgetni. 768
 ÓRÁSSZERSZAMOT megvételre keresek. Györgyalvi-u. 31. Mikuliczné. 749
 EGY kézi str. szék. r. eladó. Hadak-utja 23. szám. 728
 KÖSZEN, 730 q egy tételben eladó, Kolozsvárt, helyben. Cim a kiadóban. 740
 KERITESNEK való fonott drótot keres megvételre Chitor János, Honvéd-u. 65. 746
 GYAPJU- vagy bármilyen fonalat veszek. Budai Nagy Antal (Honvéd)-u. 6 sz. Kötöde. 665

ELADÓ két antik ágy, 2 éjjeliszekrény, mosdó, nagy asztal, 37-38-as hőcsizma és hópipó, egy olfiokos szekrény. Cim a kiadóban. 729

VADONATUJ Retina II/a. fényképezőgép 2:1 Xenar anasztigmával, bőr készlettel táskában, hozzá Kodalux fotométer legfőbbét ígérők eladó. Ajánlatok „etina” jellegre a kiadóba keretnek. 743

KIVÁNDORLAS miatt sürgősen eladó komplett konyhafelszerelés, kü önöző burorok, varrógép, női ruhák, ágynemű, lehetőleg egy tételben vagy darabonként. Széchenyi-ter 5, Sámuel. 723

ELADÓ ajtók, ablakok és konyhaberendezések. Dohány-u. 2-4 szám. 722

ELADÓ kétféle fűzőkemence. Bod Péter utca 6. 759

KERESEK megvételre egész jókarban lévő, modern, fehér gyermekocskot. Cim: Eperjes-utca 14 sz. 645

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbéllyegyet, régi levélborítékokat bárkinél előnyösebben vásárolunk. Herczegné bélyegkereskedése, David Ferenc-utca 12. szám. 341

VESZÉK ócska ruhát és téllakabátot. Szabadság tér 12. (volt Főter.) Kácz. 425

ELADÓ szépkivitelű, zománczott konyhaberendezések, diófurniros, kombinált szekrények, esődí garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűfaló, előszoba garnitúra, 3 szárnyas spanyolfal, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

MÉLY gyermekocskot, bekemtrőség, eladó. Kötöde, Budai Nagy A. (Honvéd)-u. 6. szám. 630

BENZINT keresek megvételre. Kolozsvár, Madách-u. 41 sz. 695

Allást keres

HUSZÉVES praktisszal rendelkező apólonó hazibeteg apolását vállalná. Cim a kiadóban. 747

NŐI angolszabóságba elmennék szabásznak, esetleg társunék. „Szabász” jellegre. 732

MENEKÜLT urind bármilyen állást elfoglalna. „Menekült” jellegre. 739

Allást kaphat

KERESEK cipészsegédet, kisegítő piaci munkára. Szükség esetén lakás is. Felső-rézkészítővel kombinációt csinálnék. Gép és hely van. Agoston-utca 10. 733

FÉRFI SZABÓSÁGHÓZ szabóságod felvételt azonnal. Csatlós Ferenc, Teleki Pál-utca 2. szám. 752

TANULÓLEÁNYT felveszek fehérneművarrodába. Hunyadi-ter 17. 705

FOGORVOSI asszisztensnőt keres dr. Gündisch Mihály fogorvos, Jókai-utca 25. Rendel d e. 10-11-g, d. u. 3-4-ig. 678

BORBELYSEGÉDET sürgősen keresek. Elő-utca 12. Tasács. (Kétkvízköz.) 655

Lakás

EGYEDÜLÁLLÓ, jobb férfi ed ugyanilyen nőnek központban egy külön kis butorozott szobát vi-ágítással, ágynemű nélkül, egy szoba takarításáért. Cim a kiadóban. 720

KÉT üres szoba iroda- vagy üzlethei- ségnek kiadó. Kossuth Lajos-utca 32. szám alatt. 755

NAPOS, meleg, butorozott szoba két személy részére kiadó. Ugyanott fűdőkád, káposztáskád, butorok eladó. Malom-utca 24. szám. 756

KÉT fiatalember lakást kaphat, különbejáró butorozott szobában. Malom-u. 24. szám, udvarban. 746

BUTOROZOTT szoba fűdősobahasználattal kiadó. Petőfi-u. 5 sz., II. em. 2. a. Megtekinthető 2-5. 741

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó, fűdősobahasználattal. Cim a kiadóban. 738

SZÁRAZ, világos szuterin helyiséget raktárnak keresek. Vörösmarty-ter, Lajos u. 5. 693

KIADÓ Astoria-szálló mögött, Donau-utca 1, három szoba, összkomfortos lakás és 2 szoba. Értekezni Hon-u. 16 sz. alatt. 671

EGY szoba, konyha, előszoba, speiz kiadó. Tordai-ut 32. 760

Leguabb

Ismét bombázókkal árasztották el a német ipartelepeket

A légkőboruban brit-amerikai bombázókötélékek újabb nagyerejű támadásokat intéztek nyugat- és északnyugati célpontok ellen. Nagy kötélek erős vadászvédelemmel összpontosított támadást hajtottak végre A chaf-fenburg vasúti csomópont ellen Frankfurtól északra. Bombázókkal árasztották el a hurburgi szindetikuss olajtelepeket, a híres Leuna-Werke Merseburgban és a ruhrvidéki olajtelepeket. Mindenütt nagy tüzek keletkeztek. A német elhárítás ereje csekély volt.

Feltartóztathatatlan a szovjet előnyomulás a Dunántul felé

MOSZKVA, november 22. A szovjet tudósító iroda hadijelentéséből: November 21-én csapataink Saarema (Ózel) szigetén áttörték a déli szakaszon lévő erős német védelmi állásokat és számos helységet foglaltak el. Ezzel a nap folyamán már csak a déli részen maradt egy kilométeres keskeny sáv a németek kezén, mely a szovjet tüzérség hatásos tüze alatt fekszik.

November 19-én balli légikötélünk Ózel szigete környékén 2 ellenséges torpedónaszádót, 3 egyéb hajót, 1 órhajót és 1 gyorsjárati part-raszállító járművet semmisített meg.

November 21-én csapataink Magyarországon tovább folytatva támadásukat, elfoglalták Feldebrő, Verpelét, Majka, Kiszána és Abasár községeket, valamint Verpelét vasútállomását.

BUTOROZOTT szobát kaphat tisztviselő házaspár, nyugdíjas nő vagy férfi. Esetleg teljes elátással. Cim a kiadóban. 705

NAGY szoba butorral vagy butor nélkül azonnal kiadó. Főzni is lehet. Ugyanott fagyapót kapható. Cim a kiadóban. 767

EGY szoba kiadó. Magyar-utca 11. 721

BELVÁROSBAN nagy utcai szoba, nagy előszobával, butorozva vagy anélkül kiadó. Cim a kiadóban. 754

KÜLÖNBEJÁRATU, elegáns butorozott szoba fűdősobával kiadó. Érdeklődni Forduló-utca 1. 134

SZÉPEN butorozott szoba 1-2 személynek kiadó. Berde Mózes-utca 2. Házfelügyelő. 742

UZULTHELYISÉGET keresek központban. Lakást fizetek. Cimeket: Alkony-utca 10. 685

KIADÓ, esetleg eladó, egy szoba, konyha, speiz és mellékhelyiségek, gyümölcsös, veteményes kert és szántóföld, 881 négyszögöl, havi bér 50 pengő, Fenesi-ut 119. Bevezetve víz, villany. Értekezni Szabadság-ter 23. Strauch. 725

BUTOROZOTT szoba kiadó. Ap-ft-utca 121. szám. 731

NÉGYSZOBÁS, összkomfortos lakás kiadó. Erzsébet-ut 32. 755

KIADÓ különbejáró butorozott szoba bejárószobával, vizkagylóval, ágynemű nélkül, nőtlen hivatalnoknak, állandó lakónak. Megtekinthető dében 12-2-g. Cim a kiadóban. 758

Külföldiek

MÁGANYOS urind megismerkedne középkori független, jól szituált, csakis urindemberrel szórakozás céljából. „Barna asszony” jellegre a kiadóba kérem. 768

ÜZLETBERENDEZÉSEK javítását és miniszteri asztalos munkát vállal. Pál József asztalos Doná y-utca 18. 713

FELKÉREM mindazokat, akik Blumentfeld Gábor 2 év körüli Anna nevű kisleánya holléit tudják, sziveskedjenek velem közölni. Cim a kiadóban. 738

KÉREM Kovácsy nevű urat, aki pénteken délután, 1-én keresett, betegten fekvő férjemtől, Brassóból üzenetet hozott, tudassa velem améit vagy keresen fel érdeklődés végett sürgősen. Felvinczy Gézané Eperjes-utca 34. 741

AKINEL D. L. vagy Lilly jelzésű ágynemű, asztal- és öntözők vannak, megtekinthető utalomban. Juttassa el Budai Nagy Antal (Honvéd)-utca 7. II. 6. 719

IZSAK SÁNDI elkér mindazokat, akik étesanyja, vagy anyja nővérei özv. Grünfeld Hermanné és Mania a Einó-é Széchenyi-ter 2. sz. alatti lakosok részéről bármilyen tárgyat megőrzésére átvettek vagy ezeknek holléiről valamit tudnak, sürgősen közöljék vele. Dr. Bódy Bella, clorea-ut 10. em. 718

KÁLYHAR KÁSI, átrakást, javítást, seprést kevés tüzelőre készítek. Molnár Pál, Pata-utca 48. 554

November 14-e és 20-a közt csapataink Magyarországon 4240 német és magyar foglyot ejtettek. Ezzel a foglyok száma a november 8-a és 20-a közti időben 11.900 főre emelkedett.

A többi arcvonalakon nem lőrtént lényeges harcselekmény.

November 20-án csapataink 28 német harcocsit semmisítettek meg. Légiharcban, vagy a légvédelem tüzeivel 8 ellenséges repülőgépet lőtünk le.

LONDON, november 22. Moszkvai jelentések szerint Rigától dényugatra is megindult a szovjet támadás az ott bekerített német hadosztályok megsemmisítésére. Ez összefüggésben lehet Ózel szigetének majdnem teljes elfoglalásával. Ennek a szigetnek a megltisztásával a Rigai-öböl válik a hajózás számára szabaddá.

Felhívom azokat, akik dr. Weisz Sándortól ingos gókat megőrzésére átvettek vagy A-tia-u. 11 sz. alatti lakásából elszállították, hogy jelentkezzenek „Porosz testverek” Széchenyi-ter rövidárúzetében, 9-12 óra között. 713

MAGYARÓL orosznyelvű hatósági beadványokat és ciril írásu feliratokat vállalok. Kókert-u. 93. 690

TÁRSULNÉK, vagy bérbe vennék fodrászüzletet azonnal. Érdeklődni Istók-iroda, Deák Ferenc-utca 11 sz. 697

ADORJÁN Dezső és János mindennemű kályhás munkát újból vállal. Hildelvi-utca 6. 679

ZSIBÓRA oda- és visszautazókat keresek egy kisebb ügy elintézésére. Megbízást díjazok. Katona Sámuel né, fehérművarroda Kolozsvár, Szabadság-ter 23 sz. (Volt Mátyás király-ter.) 664

FUVAROZÁST garantsítan vállal a Magyar Fuvarosok régi szállítovállalata Széchenyi-ter 20. 659

FELHÍVÁS! A kolozsvári városi Vízművek igazgatósága felhívja mindazon régi, nem fővénybe ütköző okok miatt elbocsátott alkalmazottait, kik visszavételükre igényt tartanak, hogy ügyük megvizsgálása céljából azonnal, de legkésőbb 1945 jan. 1-ig jelentkezzenek. 658

EGYETEMI klinikák betegéltelmezési osztálya, Trefort-utca 4. tej, burgonya és festszékesszállítót keres. 624

A VOLT Neumann M.-cég főszabása megnyitotta férfi divatszalonját Párkas-utca 6. szám alatt. Szives partfogást kér Krancsova D. szabómester. 599

BORKABÁTOT készít és javít Krejcsi Györgyalvi-ut 53. 605

MÓVÉSZI fényképeket és igazolványképeket készít a Halmay Foto Hosszu-u. 48. 595

PÁNCÉLSZEKRÉNYEK szakzerű javítását vállalom, Páncél- és vas- iratszékrenyek készen kaphatók. Lakatosanoncokat felveszek. Szabó Gyula páncélszekrényüzeme Kolozsvár, Eötvös-utca 34. 71

ZOLI Dhuzatu, diófafurniros recamier, diófa ebédlőszal 4 piros szóvettel kárpitozott székkel, akinek birtokában van, jelentse tulajdonosánál Budai Nagy Antal-utca 7. II. em. 6. 719

FEKETE rövid Franz Wirthszongora, akinek birtokába jutott augusztus 12-e után, azonnal jelentse tulajdonosának Budai Nagy Antal-utca 6. II. 6. 719

FÜGGETLEN hölgy ismeretségét keresem. Leveleket a kiadóba „Együtt jellegre”. Házasság lehetséges. 750

Férfi- és női készítmény készítmény vállalom hozott anyagból. Hunyadi-ter 17 szám. VÉGHÉ.

Szabad fejlődést a sportban!

A széles néprétegek legkedveltebb sportágában, a labdarugásban, kezdettől fogva a munkásság alkotta az utánpótlás, az erőirtalék forrásait. Timárok, kazánkovácsok, műszerészek és más kézművesek sorából ragyogó tehetségek kerültek a játéktérre és emelték igen magas színvonalra ezt a sportágot. Sajnos, szervezés, irányítás tekintetében mindig kicsuszott a kezdeményezés munkásságunk kezéből. E téren üzletet szimatoló elemek kerekedtek felül és részben a nagytőkének, részben pedig társadalmi előkelőségeknek játszották át az egyesületek kormányzását. Ezzel a politikát is belevitték a sportba, különböző áramlatoktól felszínre dobott hon- és városmentő nagyságok bevonásával. A nagytőke gondoskodott arról, hogy munkásságunk szervezködő ereje nehegy megnyilatkozhassék a tömegeket vonzó arénákban is.

Példa erre a budapesti Vasas erőfeszítésekkel teljes felemelkedése, majd hirtelen bukása és miniszteri bizlos ellenőrzése alá való helyezése. Az ármánykodásnak, a megszorításoknak ez az időszaka lejárt. A sport szabad fejlődést követel. Kolozsváron a KMTE és a Dermata vállalta a kezdeményezést ebben az irányban igen biztató jelek között. A munkás-sport felemelkedésében van, megtszult a faji előitéletek kinövéséitől és örömmel várja már más demokrata elemek tevékeny bekapcsolódását is. Reméljük, hogy a diktatórikus rendszer alól felszabadult és most újjászervezés alatt álló Kolozsvári Atlétikai Club tökéletesen átértzi az idők parancsát és kész a harmónikus együttműködésre, sőt bavelve minden egyeduralmi tervet. Ugyanigy elvárjuk munkás-csapatainktól, hogy ne emeljenek gátat a KAC újráleléde elé, ha gondos belső revizió után becsületes sportbaráti szándékokkal a szabad fejlődés híve öhajjt lenni.

(I. b.)

SZÍNHÁZ

Csütörtökön: Gorkij: Éjjeli menedékhely. Bemutató.

SZOLGÁLTATOS GYÓGYSZERTARAK 1944 november 18-tól 24-ig: „Szent György” Szabadság-ter 28, „Órangyal, Malinovszky-ter 1. „Remény” Horea-ut 3, és „Diana” gyógyszer-tár Jókai-utca 20.

Címfestőt? Szobafestőt? Mázolót?

csak GRITZ-ot!!

SZENTLELEK-UTCA 17. SZÁM.

FELKÉREM azon egyent, aki fiamról, Skorka Lajosról hirt hozott, tudassa címet. Patáki-utca 1. 762

HARISNYASZEMFELSZEDÉST és stoppolást azakszerűen vállalok. Árpád-ut 43. 757

FOGORVOSI berendezési tárgyakat, műszereket, anyagokat, laboratóriumi berendezési tárgyakat, háromgyed löerőtől fél lőerős motorokat keresek sürgősen megvételre. Külön darabokat is veszek. Cimeket a kiadóba kérek. „Fogorvos” jellegre. 763

TÖLTŐTOLL-KÉSZÍTŐ és javító üzemen folytatja működését. J. tollakban választék. Fülöp Kálmán, Deák F-u. 22. 765

ARANYHÖGYŰ töltőtollakat veszek. Fülöp Kálmán töltőtoll-üzeme, Deák F-u. 22. szám. 766

BELL Gyula vasöntőde és gépműhelye megindult, vállal minden szakinába vágó dolgot jutányos áron. 745

BÉKÉSCSABARA utazo egyen szives jelentkezésérem egy odaemített nyitott levél átadása céljából. Fáraudágot díjazom. Török Ferenc Hősök-tere 20. 724

BUTORVÁSÁRLOK figyelmebe! Üzletemet Deák Ferenc-utca 44 szám alatt ismét megnyitottam. Sajátkészítményű finomkivitelű háló, kombinált szoba és konyhabutoraimat mielőtt bárhol vásárolna, okvetlenül tekintse meg. Megrendeléseket felveszek. Wolff Sándor műasztalos 730

Szerkeszti BALOGH EDGAR

A szerkesztésért felel NAGY ISTVAN

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Brassai utca 7.

Hivatalos órák 8-tól 12-ig.

TAKARIT MEG, HA elsőtöltő rolettát TOPAI-nál rendel Egyetem-u. 3.